

Rasa MURAUŠKAITĖ

APIE MENININKĄ, KONKURSUS IR MUZIKĄ

Kviečiame susipažinti su Tarptautinio Balio Dvariono jaunųjų pianistų ir stygininkų konkurso žiuri nariais. Tai pianistai Justas DVARIONAS, William FONG, Grigory GRUZMAN, Aleksandras JURGELIONIS, Barbara SZCZEPAŃSKA ir smuikininkai Antoni COFALIK, Aistė DVARIONAITĖ, Tatjana LIBEROVA, Chihiro MORIKAWA, František NOVOTNÝ. Šįkart pažintis – ne per įspūdingas jų biografijas, bet mintis apie tai, kas yra įkvepiantis menininkas, kokią konkursų naudą jie išvelgia, ir ką jų pačių gyvenime reiškia... muzika.

ON THE ARTIST, COMPETITIONS AND MUSIC

We invite you to meet the panel of judges for the International Balys Dvarionas Competition for Young Pianists and Violinists. They are: Justas DVARIONAS, William FONG, Grigory GRUZMAN, Aleksandras JURGELIONIS and Barbara SZCZEPAŃSKA for the piano; and Antoni COFALIK, Aistė DVARIONAITĖ, Tatyana LIBEROVA, Chihiro MORIKAWA and František NOVOTNÝ for the violin. It is not through their dazzling biographies that we will get to know them, but through their thoughts on what it takes to be an inspiring artist, what the benefit of holding competitions is, and the meaning music gives their lives. The interviews were conducted by the musicologist Rasa MURAUŠKAITĖ.

PIANISTAI

JUSTAS DVARIONAS

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Man „įkvepiantis menininkas“ – tai žmogus, kuris per kūrybingumą gali pajusti daugybės mūsų visatoje egzistuojančių sąryšių prasmę ir atverti ją žmonėms, esantiems šalia.

Kokia, Jūsų nuomone, konkursų svarba jauno atlikėjo gyvenime?

Pažvelgus į muzikos istoriją, pavyzdžiui, prieš šimtą metų, būdavo vos keli svarbūs konkursai. Pergalė viename iš jų galėdavo tapti įspūdingos karjeros pagrindu. Moderniais laikais viskas jau kitaip, kadangi pasaulyje egzistuoja tūkstančiai konkursų, ir daugybė jų – dideli ir svarbūs. Jeigu gerai grojate ar laimite prizą, galite būti pastebėtas įtakingų žiuri narių, impresarijų ar vadybininkų, kurie vėliau padės žengti atlikėjo profesijos keliu. Tačiau tai – tik pradžia. Laimėjimas konkurse tampa postūmiu metams ar dvejim. Muzikinei karjerai suformuoti reikalingas specifinis savybių rinkinys, kuris susideda iš muzikinio individualumo, talento, atsidavimo, tinkamų psichinių ir fizinių savybių, sėkmės ir garbingo charakterio.

X tarptautinio Balio Dvariono jaunųjų pianistų ir smuikininkų konkurso akimirkos. Pianistų komisija: Justas Dvarionas (Lietuva), Uta Weyand (Vokietija), Vladimir Ovchinnikov (Rusija), Fumiko Eguchi (Japonija), Murray McLachlan (Jungtinė Karalystė), Aleksandras Jurgelionis (Lietuva). 2016.
Mindaugo MIKULĖNO nuotrauka

More information in English:
www.dvarionas.link

Muzika – tai?..

Muzika – tai įkvepiantis jausmų, prireikšmių, idėjų, sąvokų, vertybių, koncepcijų pasaulis... Tai būdas bendrauti su šia visata pačiu nuoširdžiausiu ir tiesiausiu būdu.

* * *

WILLIAM FONG

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Sunku pasakyti, kas yra įkvepiantis menininkas. Vienaip galėtume apibrėžti, jog tai – žmogus, atidarantis langą į kito sielą ir leidžiantis mums pamatyti žmogiškumą, parodantis, ką reiškia būti žmogumi mūsų visatoje.

Ar svarbūs, Jūsų nuomone, konkursai jauno atlikėjo gyvenime?

Konkursai yra svarbi platforma, o ir tikslas, leidžiantis jauniems muzikams siekti geriausio, ką jie gali. Galbūt lygiai taip pat svarbu, kad konkursai neretai tampa proga jauniems muzikams sutikti kolegas iš viso pasaulio. Jie gali dalytis savo aistra, rasdami draugų visam gyvenimui.

Muzika – tai?..

Perfrazuojant Shakespeare'ą: „Muzika yra meilės penas!“

* * *

GRIGORY GRUZMAN

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Įkvepiantis menininkas turi svarbią žinutę, kuri gali įkvėpti klausytoją.

Kokia Jūsų nuomonė apie konkursų jauno atlikėjo gyvenime prasmę?

Visuomet būta nesibaigiančių diskusijų apie muzikos konkursų prasmingumą ar beprasmybę, taigi prašau – neprasykite manęs tobulinti Leonardo da Vinci ar Rembrandtą van Rijną. Nėra atsakymo į šį klausimą. Konkurso idėjos oponentai teisūs. Kita vertus, pažiūrėkite, kaip šis fenomenas veikia tiek žmonių. Konkursai yra dalis tobulėjimo, taigi ir šios idėjos rėmėjai yra teisūs. Mūsų pasaulis yra politinis, tai aiškiai matome ir šioje situacijoje.

Muzika – tai?..

Bet kuriuo atveju muzika yra viena svarbiausių žmogaus sielos maitintojų. Kaip greitas maistas deformuoja žmogaus kūną, taip muzikinis „greitas maistas“ deformuoja žmogaus sielą.

* * *

X tarptautinio Balio Dvariono jaunųjų pianistų ir smuikininkų konkurso akimirkos. Konkurso laureatė ir *Grand Prix* laimėtoja Yukine Kuroki (Japonija). 2016. Mindaugo MIKULĖNO nuotrauka

ALEKSANDRAS JURGELIONIS

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Šia sąvoka apibūdinčiau neeilinį menininką, išsiskiriantį savąja menine išraiška, garsu ir įtaiga. Jo prisilietimas prie instrumento, frazių seka tave pagauna ir veda į naujas, šviežias lankas. Įkvepianti meninė jėga atsiranda nuo mažens bręstant asmenybei, kartu su repertuaru, skambinimo įgūdžiais. Gražu, kai tai būna visai jaunas žmogus, kurio norisi klausytis.

Kaip svarbūs, Jūsų nuomone, konkursai jauno atlikėjo gyvenime?

Gausėjant specialių ir nespacialių meno mokyklų tinklui pasaulyje, auga didelis skaičius labai gabių ir talentingų atlikėjų. Juos pastebėti, įvertinti gali tik vietinė publika, mokytojai. Konkursai, ypač platesnės apimties – tarptautiniai, yra vienas būdų išgirsti talentus viename būryje. Jaunasis atlikėjas turi puikią progą palyginti save su kitais, tobulėti, o stipriausi – atkreipti į save dėmesį. Ne vien konkursai lemia augančiojo menininko ateitį. Uždaro būdo jaunuoliui, muziką laikančiam giliai savyje, konkurso atmosfera gali būti svetima. Jis atsiskleis vėliau. Garsusis Glennas Gouldas

priešinosi bet kokio tipo konkursams, o Sviatoslavui Richteriui jau būnant trisdešimties užteko pasirodyti sąjunginiame sovietiniame konkurse, kad taptų žinomas visame pasaulyje. Publika greit pastebi perlus – nebūtinai tik konkursų metu.

Muzika – tai?..

Muzika yra dalis mūsų būties. Ji skirta tiems, kas ją girdi. Gaila, kad tik tiek žmonių, kiek telpa mūsų Filharmonijos Didžiojoje salėje, galėjo išgirsti Eliso Virsaladžę jos sukurtame magiška vakare. Tokių ir panašių vakarų yra pilna, tarp jų – ir jaunųjų koncertuose. Pasaulyje konkuruoja orkestrai, dirigentai, statomos nuostabiausios koncertų salės su natūralia akustika, perkami brangiausi fortepijonai. Viskas tam, kad išgirstume didžiąją Muziką.

* * *

BARBARA SZCZEPANSKA

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Menininkas mane įkvepia, jeigu jo autentiška asmenybė gali parodyti naują, nuoširdų įspūdį, kaip jį veikia muzika.

Ar labai svarbūs, Jūsų nuomone, konkursai jauno atlikėjo gyvenime?

Jaunam atlikėjui jo pasirengimas, nauji įspūdžiai ir suvokimas, kokia yra jo paties brandos stadija, gali duoti labai daug.

Muzika – tai?..

Muzika man – tai tapyba ausims.

SMUIKININKAI

ANTONI COFALIK

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Muzika, jos atlikimas reikalauja dviejų iš pažiūros visiškai skirtingų dalykų: išskirtinio jautrumo ir geležinio atsparumo. Gerai, jeigu pavyksta tai suprasti ir siekti abiejų.

Kokia Jūsų nuomonė apie konkursus jauno atlikėjo gyvenime?

Konkursai yra svarbus jauno muziko ateities elementas. Rengdamas programas, lydimas dėstytojo, jaunuolis dirba sunkiau ir dažnai padaro didesnę pažangą. Žinoma, kad konkurso sėkmė gali atverti kelią į karjerą, ir, aišku, remiu tai. Bet, asmeniškai, esu prieš tai, ką vadiname „žiurkių lenktynėmis“. Žinau jaunų muzikų, kurie, išstobulinę programą, su ja keliauja po visus įmanomus konkursus, įkrisdami į meninę rutiną ir žalingą schematizmą. To pasekmė – ne tobulėjimas, o stovėjimas vietoje. Rekomenduoju šiuo klausimu laikytis saiko, kitaip prarasime tai, kas yra meno esmė, – jautrumą, gaivumą, meniškumą.

Krantai 174

Kitas patarimas – nepaskęskite euforijoje po sėkmės konkurse ir nepulkite į nevilgtį, kai nepasiseka. Sėkmę priimkite ramiai, o po pralaimėjimo padarykite tinkamas išvadas ir dirbkite toliau. Visiems linkiu atkaklumo, kantrybės ir optimizmo.

* * *

AISTĖ DVARIONAITĖ

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Nikolajaus Rimskio Korsakovo žodžiais tariant – „Dailininkas tapo ant drobės. Muzikas tapo paveikslą ant tylos“. Menininko tikslas – išgirsti tylą ir mokėti garsais piešti subtilių jausminių vaizdinių. Nesustoti tobulėti. Jausti atsakomybę ir palaimą buvime muzikoje. Jausti dėkingumą visiems už palaikymą, savalaikę ir ugdančią kritiką, už tikėjimą ir kantrybę, už suteiktas žinias ir užsispyrimą nesustoti.

O ką pasakytumėte apie konkursų svarbą jauno atlikėjo gyvenime?

Konkursai, nors ir svarbūs, bet yra tik vienas būdų, leidžiančių jaunam atlikėjui pasiekti įvairialypį proveržį ir pasisemti įkvėpimo toliau tobulėti. Tačiau kiekvieno žmogaus, žingsniuojančio muzikos keliu, pagrindinis tikslas – nuoširdus atsidavimas ir prasmingas darbas.

Muzika – tai?..

Muzika įveikia kliūtis, griaua užtvaras ir suvirpina sielos gelmes.

* * *

TATJANA LIBEROVA

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Šiandien, kaip ir visados, tai yra žmogus, kuris žiūrovams neša tiesą, kompozitoriaus idėjos gelmę, o save parodo tik per puikius techninius gebėjimus.

Kaip apibūdintumėte konkursus jauno atlikėjo gyvenime?

Tai galimybė jauniems talentams tobulinti savo atlikimą, kai dominuoja meno vertė, o ne grynai „sportinis“ varžymasis.

Muzika – tai?..

Muzika suteikia galimybę žmonėms išlaikyti tikrąsias vertybes ir emocijas robotų ir skaitmenizacijos amžiuje.

* * *

Chihiro Morikawa. Organizatorių archyvo nuotrauka

CHIHIRO MORIKAWA

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Šiandien visuomenė linkusi reikalauti iš bet kuriame lauke išsiskiriančių žmonių ypatingos savigarbos, plačios perspektyvos, teisingumo ir didžiadvasiškumo, kadangi jų nuomonė ir gyvenimo būdas daro didelę įtaką kitiems. Įkvepiantis menininkas turėtų į viską žvelgti tarsi iš paukščio skrydžio, suprasdamas socialinius fenomenus, jis turėtų išmanyti istoriją, taip pat būti socialiai sąmoningas. Visos šios įžvalgos natūraliai įsilieja į menininko interpretacijas, išreikšdamos gyvenimo džiaugsmą ir skausmą, jo turtingumą.

Ar svarbūs, Jūsų nuomone, konkursai jauno atlikėjo gyvenime?

Dalyvavimas konkursuose yra galimybė treniruotis ir įvertinti savo kasdienes pastangas ir rezultatus, taip pat – išplėsti savo raiškos galimybes. Nors kasdienis praktikavimas dažniausiai nukreiptas į vidinę savirefleksiją, pasirodymas priešais auditoriją konkurse padeda tobulinti gebėjimą perduoti žinutę auditorijai. Šis procesas ir turėtų būti suvokiamas kaip svarbiausias. Ilgalaikėje perspektyvoje dalyvavimas konkursuose gali tapti svarbiu žingsniu einant profesionalumo link. Kai kuriais atvejais rezultatai gali tapti kritiniu tašku sprendžiant apie savo karjeros ateitį.

Muzika – tai?..

Man asmeniškai muzika yra atrama, durys į kitų širdis, protą ir sielą. Mano studentams muzika – tai neribota galimybė.

* * *

FRANTIŠEK NOVOTNÝ

Kas Jums yra įkvepiantis menininkas?

Būti įkvepiančiu menininku reiškia būti itin etišku, aukštų estetinių standartų žmogumi, kuris savo talentą atiduoda meno tarnystei. Viename interviu Čekijos televizijoje diskutuota klausimu: „Kas kam turėtų muzikoje tarnauti?“ Gidonas Kremeris teigė: „Aš manau, kad interpretatorius turėtų tarnauti kompozitoriui“. Vedėjas atsakė: „Yra daug atlikėjų, kurie apie tai mano priešingai“. Gidonas Kremeris užtikrintai pridūrė: „Taip, ir jie tarnauja tik sau patiems“.

Kokia, Jūsų nuomone, konkursų svarba jauno atlikėjo gyvenime?

Konkursai kiekvienam turi tokią reikšmę, kokią jie šiems priskiria... Kaip ir kitose sudėtingose situacijose, konkursuose taip pat yra daug psichologinio spaudimo, taigi dalyvis gali sužinoti ką nors svarbaus apie save patį. Tarp didžiausių menininkų galime rasti tokių, kurie niekada gyvenime konkurse nedalyvavo ir, nepaisant to, paliko unikalų meninį pėdsaką...

Muzika – tai?..

Leiskite man pacituoti vieną žymiausių čekų poetų, Nobelio premijos laureatą Jaroslavą Seifertą: „Gyvenimas mane jau seniai įtikino, kad muzika ir poezija yra gražiausia, ką jis mums gali duoti, išskyrus, žinoma, meilę!“

X tarptautinio Balio Dvariono jaunųjų pianistų ir smuikininkų konkurso akimirkos. 2016. Mindaugo MIKULĖNO nuotrauka

